

Aşağıda belirtilen sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 15.09.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti-Sanlıurfa Milletvekili

Konya'nın Akşehir ilçesine bağlı Gölçayır Mahallesi'nde kiraz, vişne, erik, şeftali ve diğer meyveleri üreten çiftçiler; mazot, gübre, ilaç, işçilik, ambalaj ve nakliye giderlerindeki artış karşısında ürünlerini üretim maliyetinin altında satmak zorunda kaldıklarını belirtmektedir.

Üreticilerin beyanlarına göre kirazın kilogram başına üretim maliyeti 40-45 TL'ye ulaşmasına rağmen ürün 30-35 TL'ye, erik ise yaklaşık 4 TL'ye satılmaktadır. Üretim maliyetinin altında satış yapmak zorunda kalan çiftçinin borçlandığı, üretimden çekildiği ve genç nüfusun tarımdan uzaklaştığı ifade edilmektedir.

Akşehir ve çevresinde yeterli soğuk hava deposu, paketleme, tasnif ve meyve işleme kapasitesinin bulunmaması da üreticinin ürününü uygun zamanda ve uygun fiyatla pazarlama gücünü azaltmaktadır.

Anayasa'nın 45'inci maddesi Devlete, tarımsal üretimin planlanması ve üreticinin korunması yanında, bitkisel ürünlerin değerlendirilmesi ve gerçek değerlerinin üreticinin eline geçmesi için gerekli tedbirleri alma görevi yüklemektedir.

Bu bağlamda;

1. Akşehir ilçesinde 2024, 2025 ve 2026 yıllarında kiraz, vişne, erik ve şeftali üretimi ürün bazında ayrı ayrı kaç tondur?
2. Bakanlığınızca bu ürünlerin 2024, 2025 ve 2026 yıllarındaki kilogram başına üretim maliyeti ve ortalama üretici satış fiyatı hesaplanmış mıdır? Hesaplanmışsa ürün ve yıl bazında tutarlar nedir?
3. Kirazın üretim maliyetinin 40-45 TL'ye ulaşmasına rağmen 30-35 TL'ye, erik ise yaklaşık 4 TL'ye satıldığı yönündeki üretici beyanları incelenmiş midir? Bakanlığınızın bu ürünler için tespit ettiği maliyet ve üretici fiyatı nedir?
4. Akşehir'de meyve üreticilerine 2024, 2025 ve 2026 yıllarında bitkisel üretim, girdi, sulama ve diğer destekler kapsamında toplam ne kadar ödeme yapılmıştır? Destek türleri ve yararlanan üretici sayıları nedir?
5. Akşehir'de kiraz, vişne, erik ve şeftali üreticilerine verilen desteklerin Bakanlığınızca hesaplanan üretim maliyetlerinin ne kadarını karşıladığı tespit edilmiş midir? Maliyet artışları karşısında ilave veya bölgeye özgü destek uygulanacak mıdır?
6. Bakanlığınız kayıtlarına göre Akşehir'de faaliyet gösteren soğuk hava deposu, paketleme, tasnif ve meyve işleme tesisi sayısı ve toplam kapasiteleri nedir?

7. Akşehir’de soğuk hava deposu, paketleme, tasnif ve meyve işleme kapasitesini artırmak amacıyla Bakanlığınızca desteklenen veya planlanan yatırım bulunmakta mıdır? Varsa yatırım tutarı, kapasitesi ve tamamlanma tarihi nedir?
8. Akşehir’de üretilen kirazın işlenmek, paketlenmek veya ihracata hazırlanmak amacıyla Manisa’nın Alaşehir ilçesine gönderildiği yönündeki üretici beyanları Bakanlığınızca incelenmiş midir? Bu işlemlerin Akşehir’de yapılabilmesi amacıyla hangi tedbirler alınacaktır?
9. Akşehir kirazının marka değerinin korunması ve bu değer doğrudan üreticinin gelirine yansması amacıyla Bakanlığınızca hangi çalışmalar yürütülmektedir?
10. Akşehir’de kiraz, vişne, erik ve şeftali üretiminde 2024, 2025 ve 2026 yıllarında kaç üretici sözleşmeli üretim modeli kapsamında üretim yapmıştır? Üreticinin hasattan önce fiyat ve alım güvencesine sahip olmasını sağlayacak sözleşmeli üretim modelinin yaygınlaştırılması için hangi somut tedbirler alınacaktır?
11. Akşehir’deki üretici birlikleri ve tarımsal amaçlı kooperatlflere 2024, 2025 ve 2026 yıllarında ne kadar destek sağlanmıştır? Üreticilerin ürünlerini doğrudan alıcıya ulaştırabilmesi amacıyla hangi ilave destekler uygulanacaktır?
12. Çiftçi Kayıt Sistemi ve Bakanlığınızın diğer kayıtlarına göre Akşehir’de son beş yılda meyvecilik faaliyetini bırakan veya tarımsal üretim kaydını sonlandıran çiftçi sayısının yıllar itibarıyla kaçtır? Bu üreticilerin yaş gruplarına göre dağılımı nedir?
13. Ürününü üretim maliyetinin altında satmak zorunda kalan Akşehirli meyve üreticilerine fark ödemesi, doğrudan gelir desteği veya başka bir telafî desteği verilmesi planlanmakta mıdır? Planlanıyorsa tutarı ve ödeme takvimi nedir?
14. Akşehir’de meyveciliğin sürdürülebilirliğini ve genç üreticilerin tarımda kalmasını sağlamak amacıyla hangi somut tedbirler, hangi bütçeyle ve hangi tarihte uygulanacaktır?